İzmir ili Balçova ilçesinde bulaşıcı olmayan hastalıklar insidansı: 15 yıllık kohort çalışması

Eylül Tutal Altaş[1], Zeynep Sedef Varol[2], Büşra Tozduman[1], Ali Köse[1], Emine Pınar Tuncel[3], Özlem Gürsoy Doruk[3], Sezer Uysal[3], Gül Ergör[1]
[1]Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı, İzmir
[2]İzmir İl Sağlık Müdürlüğü
[3]Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, Biyokimya Ana Bilim Dalı, İzmir

Giriş-Amaç: Dünyada ve Türkiye'de bulaşıcı olmayan kronik hastalıkların prevalansı hızla artmaktadır. Kronik hastalıklara ilişkin insidans gibi ölçütlerin bilinmesi, etkin sağlık hizmetleri planlaması açısından kritik öneme sahiptir. Türkiye genelinde yapılmış olan en güncel çalışmaların başında, Türkiye Bulaşıcı Olmayan Hastalıklar ve Risk Faktörleri Kohort Çalışması(2021) gelmektedir. Bu çalışmada ülkemizdeki koroner arter hastalığı insidansı binde 9,2 (kadınlarda 8,8, erkeklerde 9,7), diyabet insidansı binde 6,7 (kadınlarda 7,9, erkeklerde 5,4), hipertansiyon insidansı binde 25,1 (kadınlarda 26,9, erkeklerde 23,1), inme insidansı binde 2,18 olarak raporlanmıştır (1).
Bu çalışmanın amacı, İzmir ili Balçova ilçesinde "Balçova'nın Kalbi (BAK) Projesi" kapsamında planlanan kohorttaki bireylerin 15 yıllık takip süresi içindeki diyabet, kardiyovasküler hastalık, hipertansiyon, inme ve demans insidanslarının belirlenmesidir.

Gereç-Yöntem: Çalışmamız 2022 yılında bir Tüseb projesi olarak başlamıştır. Bu çalışma 2008 yılında prospektif kohort olarak planlanmıştır ancak olanaksızlıklar nedeniyle veriler 2023 yılında retrospektif olarak toplanmıştır. Etik kurul onayı alındıktan sonra, BAK Projesi'nin veri tabanında kayıtlı ve serumları saklanmış olan 3598 kişinin son 15 yıla ait başvuruları Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi Probel sistemi üzerinden iki araştırmacı tarafından taranmıştır. Katılımcıların başvuruları takip edilmiş ve 15 yıl boyunca başvurusu olmayan 496 kişi çalışmadan dışlanmıştır.
Kalan 3102 katılımcının anamnez, laboratuvar sonuçları, görüntüleme sonuçları ve reçeteleri detaylı olarak incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda, hastaların Tip 2 diyabet, koroner arter hastalığı, hipertansiyon, inme ve demans tanıları ile tanı tarihleri veri tabanına kaydedilmiştir. Veri toplama süreci çift kontrol ile doğrulanarak veri güvenilirliği sağlanmıştır. İnsidans hızları, her bir hastalığın takip süresi içindeki vaka sayısına göre hesaplanmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %26'sı 40-49 yaş grubunda, %26'sı 50-59 yaş grubunda, %18'i 30-39 yaş grubunda, %18'i 60-69 yaş grubundadır. 70 yaş ve üzeri olanlar grubun %12'sini oluşturmaktadır. Katılımcıların %67'si kadın, %33'ü erkektir.
Koroner arter hastalığı için ortanca izlem süresi 12,2 yıldır. Takip süresi içinde toplam 202 kişi koroner arter hastalığı tanısı almıştır. Koroner arter hastalığı için toplam insidans hızı binde 6,8 kişi-yıl olarak saptanmıştır. Erkeklerde insidans hızı kadınlardan daha yüksektir. Yaş gruplarına göre bakıldığında yaş arttıkça insidans hızı artmaktadır. 70 yaş ve üstü olan grupta insidans hızı binde 10,3 kişi-yıl olarak hesaplanmıştır.
Hipertansiyon için ortanca izlem süresi 11,4 yıldır. Takip süresi içinde toplam 477 kişi hipertansiyon tanısı almıştır. Hipertansiyonun toplam insidans hızı binde 23,9 kişi-yıl olarak saptanmıştır. Erkeklerde ve kadınlarda insidans hızları benzer olarak saptanmıştır. Yaş gruplarına göre değerlendirildiğinde yaş arttıkça hipertansiyon insidansının artışı göze çarpmaktadır.
Tip 2 DM için ortanca izlem süresi 12,1 yıldır. Takip süresi içinde toplam 296 kişi diyabet tanısı almıştır.Tip 2 DM için toplam insidans hızı binde 10,7 kişi-yıl olup, erkekler ve kadınlarda da benzerdir. Yaş gruplarına göre değerlendirildiğinde 50 yaş ve üzerinde insidans hızında belirgin artış dikkat çekmektedir.
İnme için ortanca izlem süresi 12,4 yıldır. Takip süresi içinde toplam 114 kişi tanı almıştır.İnme için toplam insidans hızı 3,5'tir. Erkekler ve kadınlar arasında insidans hızı benzer olarak hesaplanmıştır. Yaş gruplarına göre değerlendirildiğinde 70 yaş ve üzerinde inme insidansının belirgin şekilde yüksek olduğu dikkat çekmektedir (7,0 1000 kişi-yıl).
Demans için ortanca izlem süresi 12,4 yıldır. Takip süresi içinde toplam 97 kişi demans tanısı almıştır. Demans için toplam insidans hızı binde 2,9 kişi-yıldır. İnsidans hızı erkeklerde binde 3,2 kişi-yıl olup kadınlardan daha yüksektir. Yaş gruplarına göre değerlendirildiğinde 70 yaş ve üstünde 59 yaş ve altında vaka görülmemiştir.

Sonuç: Bu çalışma, İzmir ili Balçova ilçesinde bulaşıcı olmayan kronik hastalıkların insidansını ortaya koyan uzun dönemli bir kohort çalışmasıdır. Koroner arter hastalığı, hipertansiyon, tip 2 diyabet, inme ve demans gibi hastalıkların insidans hızları yaş grupları ve cinsiyetlere göre belirgin farklılıklar göstermektedir. Kronik hastalık insidanslarının yaş grupları ve cinsiyetlere göre dağılımının bilinmesi etkili sağlık stratejileri geliştirilmesi için büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Balçova Kohortu, kronik hastalık, insidans, kohort çalışması

Kaynaklar:
Kaynak yoktur.

Detaylar

Statü	:	Kaydedildi. Bilim Kuruluna Gönderilmedi
Bildiri Grubu	:	Bulaşıcı Olmayan Hastalıklar ve Yeti Yitimi
Bildiri Türü	:	Özgün Araştırma-Niceliksel Araştırmalar (ÖZET)
Dili	:	Türkçe
Saved:	:	22.10.2024 12:55:37
Submit:	:	

Yazar ve Editöre Özel Bilgiler

Sunan Yazar : Eylül Tutal Altaş (eylultutal@gmail.com)

Kapat

Yazdır